

BUDAPEST, XI. KERÜLET, BUDAFOKI ÚT 215. (SZERENÁD UTCA) (HRSZ. 3995/18)

Lakópark útépitése

Lelőhely-azonosító: 14971, 66802

KULCSSZAVAK: őskor, középső neolitikum, zselízi csoport, település, ház,
magányos zsugorított temetkezés, középkor, település

BUDAPEST, DISTRICT XI, 215 BUDAFOKI ROAD (SZERENÁD STREET) (PLOT NO. 3995/18)

Construction of a residential park road

Site IDs: 14971, 66802

KEYWORDS: Prehistory, Middle Neolithic, Želiezovce group, settlement,
house, solitary crouched burial, Middle Ages, settlement

A Budapesti Történeti Múzeum munkatársai 2020. május és szeptember között több alkalommal végeztek a Szerenád utca területén régészeti megfigyelést és régészeti megfigyelés közbeni bontómunkát, amelyek a Budapest XI. Budafoki út 215. sz. alatt épülő lakópark részét képező út és mélygarázs-lehajtó építéséhez kapcsolódtak. A lelőhelyen az út alaptestének kialakításakor csak minimális földmunka zajlott, ebben a mélységben csak modern feltöltés jelentkezett. Amikor egy korábbi betonlap kiemelése miatt mélyebb részeket is érintettek, a nagyobb feltöltés miatt ott sem bolygatták meg a régészeti szintet.

A szomszédos telkeken 2019-ben végzett teljes felületű feltárás őskori és középkori település-részletet hozott napvilágra (Beszédes – M. Virág In press), így a mélyebb alapozású lehajtóknál viszont várható volt a régészeti érintettség. Ennek megfelelően végül mindkét tervezett lehajtó területén pozitív eredménnyel zárult a Dudás Péter által végzett megfigyelés, amit régészeti megfigyelés közbeni bontómunka követett. A déli rámpát, ahol három gödör és egy árok jelentkezett minimális őskori és középkori leletanyaggal, Dudás Péter tárta fel (1. kép). Hasonló munka zajlott az északi rámpa nyugati részén, ahol nyolc őskori gödör került elő. A ke-

Between May and September 2020, the Budapest History Museum carried out several archaeological observations and excavation works during construction at the site on Szerenád Street, which was part of the development of a road and underground garage ramp for a residential park at 215 Budafoki Road, District XI, Budapest. During the roadbed preparation, only minimal earthworks were conducted, and only modern fill was encountered at this depth. Even when deeper areas were affected due to the removal of a previous concrete foundation, the archaeological layer remained undisturbed because of the substantial fill.

In 2019, full-surface excavation on neighboring plots revealed parts of prehistoric and medieval settlements (Beszédes – M. Virág In press), so archaeological remains were expected, especially in the deeper foundation zones of the ramps. Accordingly, archaeological observations led by Péter Dudás yielded positive results in both planned ramp areas, followed by excavation works during the observations.

At the southern ramp, three pits and one ditch containing minimal prehistoric and medieval artifacts were excavated by Péter Dudás (Fig. 1). Similar work was carried out on the western side of the northern ramp,

1. kép: A déli rámpa területén kibontott újkőkori felszín (Fotó: Dudás Péter)

Fig. 1. Neolithic surface uncovered in the southern ramp area (Photo by Péter Dudás)

leti részen az alap kiemelésének régészeti megfigyelése során is számos őskori objektum feltárta került elő egy meglévő beton sávalap mindkét oldalán, amelyek feltárását már Kraus Dávid végezte el. Az objektumok jelentkezési szintjén (100,3–100,7 mBf, de főként 100,4 mBf) a beruházó által biztosított, rézsűkanállal felszerelt markolóval nyestük meg a felszínt. A több mint 70 db beásás feltárása, dokumentálása június 2–11. között 7,5 munkanapot vett igénybe. A feltárt gödrök, oszlophegyek és árkok, az itt már korábban megismert középső neolitikus dunántúli vonaldíszes kerámia kultúra zselízi csoportjához tartozó település részét képezte (2–3. kép). A Kr. e. 5200–4900 évek közé datálható település mostani feltárási területét egy (vagy több) többszörösen megújított hosszúház részlete, és a hozzá tartozó vízelvezető-agyagnyerő árok (Langsgrube) tette ki. A többi, kisebb-nagyobb gödörből gazdag kerámia- és kőszköz anyag származott. A leletanyag kiemelkedően szép díszkerámiát tartalmazott, amelyben nem voltak ritkák a festett, plasztikus díszítőelemekkel ellátott darabok (4. kép) sem. Különleges leletnek számított egy agyagból megformált antropomorf edény jobb lábtörredéke (5–6. kép). Szintén gödörben került elő egy zsugorított csont-

where eight prehistoric pits were uncovered. On the eastern side, during archaeological observation of the foundation removal, several prehistoric features were discovered on both sides of an existing concrete strip foundation. These were excavated by Dávid Kraus.

At the level where these features appeared (100.3–100.7 mBf, mainly around 100.4 m), the surface was cleaned using a slope-bucket excavator provided by the developer. The excavation and documentation of over 70 features (pits, postholes, and ditches) took 7.5 working days between June 2–11. These features were part of a settlement associated with the Želiezovce group of the Transdanubian Linear Pottery Culture from the Middle Neolithic period, previously known from this area (Figs. 2–3).

The excavation area revealed a section of a (possibly repeatedly rebuilt) longhouse and its associated drainage and clay-extraction ditch (Langsgrube), dating to 5200–4900 BCE. Other pits yielded rich ceramic and stone tool finds. Notably, the ceramics included finely decorated pieces, some with painted and plastic embellishments (Fig. 4). A particularly special find was the right foot fragment of an anthropomorphic

vázás temetkezés is, amelyben edénymellékletek voltak (7. kép).

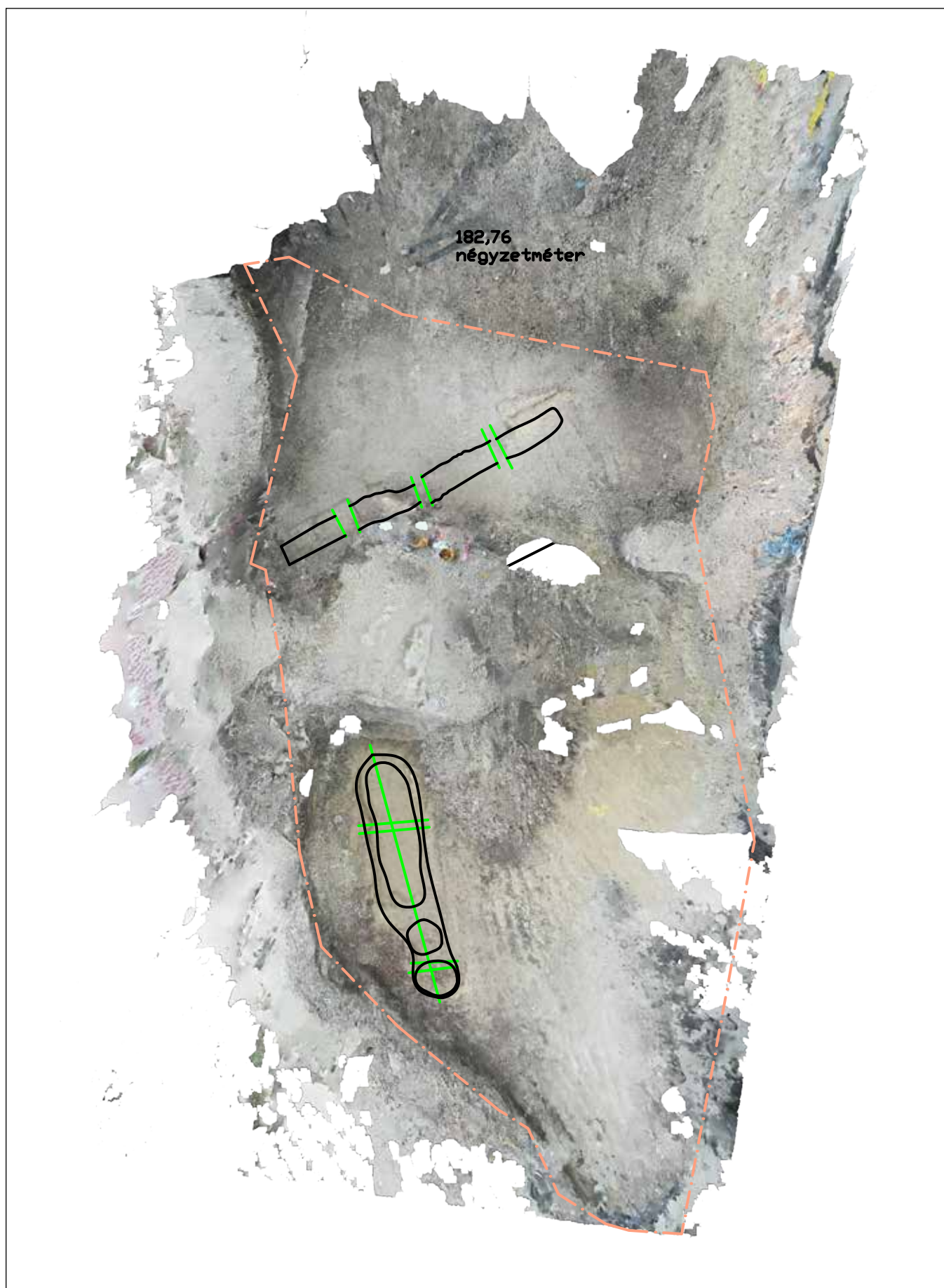
Összefoglalva kijelenthető, hogy a kis feltárási terület (400 m²) ellenére nagyon eredményes volt a kutatás, ugyanis a neolit település egyik legintenzívebben használt részét sikerült az északi rámpa keleti oldalán feltárnunk.

clay vessel (Figs. 5–6). A crouched inhumation burial with ceramic grave goods was also found in one of the pits (Fig. 7).

In summary, despite the small excavation area (400 m²), the research was highly successful, as one of the most intensively used parts of the Neolithic settlement was uncovered on the eastern side of the north-

2. kép a: Ásatási összesítő (Készítette: Kevevári Zsolt)
Fig. 2. Excavation summary map (Prepared by Zsolt Kevevári)

3. kép: Ásatási összesítő (Készítette: Kelevári Zsolt)

Fig. 3. Excavation summary map (Prepared by Zsolt Kelevári)

4. kép: Állatplasztikával díszített edényperem (Fotó: Kraus Dávid)
Fig. 4. Pot rim decorated with animal figurine (Photo by Dávid Kraus)

5. kép: Agyagból megformált antropomorf edény jobb lábtöredéke a megtalálás pillanatában (Fotó: Kraus Dávid)
Fig. 5. Right foot fragment of an anthropomorphic clay vessel at the moment of discovery (Photo by Dávid Kraus)

6. kép: Antropomorf agyagláb töredék restaurálva (Fotó: Szilágyi Nóra)
Fig. 6. Restored anthropomorphic clay foot fragment (Photo by Nóra Szilágyi)

7. kép: Újkőkori zsugorított temetkezés (Fotó: Kraus Dávid)
Fig. 7. Neolithic crouched burial (Photo by Dávid Kraus)

A további lakópark-építéshez kapcsolódó földmunkák során biztosan lehet még intenzív neolitikus jelenlétet számítani.

RÉSZTVEVŐK: Terei György ásatásvezető régész, Kraus Dávid szakmai munkát irányító régész, Dudás Péter régésztechnikus, Falchetto Alfred régésztechnikus, Kevevári Zsolt geodéta, Kovács Tibor geodéta

Kraus Dávid

hern ramp. Further construction work for the residential park is likely to yield even more Neolithic features.

CONTRIBUTORS: György Terei (lead archaeologist), Dávid Kraus (supervising archaeologist), Péter Dudás (archaeological field technician), Alfred Falchetto (archaeological field technician), Zsolt Kevevári (surveyor), Tibor Kovács (surveyor)

Dávid Kraus

Irodalom

Beszédes – M. Virág In press • Beszédes, József – M. Virág Zsuzsanna: *Aquincumi Füzetek* 26 In press.

References

Beszédes – M. Virág (In press) • Beszédes, József – M. Virág, Zsuzsanna: *Aquincumi Füzetek* 26, In press.